

Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimi ve Ebelik Mesleğine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi

Determination of High School Student's Opinions on Career Choice and Midwifery

Dilek ÖCALAN¹, Selin Nur ALTUN²

¹Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat, 0000-0001-8986-6449

²Uzman Ebe, Almus Devlet Hastanesi, Tokat İl Sağlık Müdürlüğü, Tokat, 0000-0003-2882-2682

ÖZET

Amaç: Araştırmada lise dönemindeki genç popülasyonun meslek seçimi ve ebelik mesleğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan araştırmanın evrenini, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir ile bağlı merkez ilçedeki liseye kayıtlı olan lise öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü için yapılan güç analizi hesaplaması doğrultusunda veri kayıpları da dikkate alınarak gönüllü 494 öğrenci ile araştırma yürütülmüştür. Veriler, "Öğrenci Görüşü Veri Toplama Formu" ile yüz yüze görüşme yöntemiyle araştırmacılar tarafından toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %39,9'u gelecek için kariyer planında kararsızdır. Ebelik için; katılımcıların %70,2'si yetenekli olmadığını, %67'si ilgisinin olmadığını, %52,6'si kendisi için uygun olmadığını, %42,5'i çok fazla sorumluluğu olduğunu, %36'sı çok yorucu olduğunu, %58,1'i gelecekte ebeliği seçmeyeceğini bildirmiştir. Gelecekte ebelik mesleğini seçme durumu ile "ebelik mesleğine ilgim var", "ebelik mesleği kutsaldır", "ebelik mesleği için yetenekliyim" ve "ebelik mesleği bana başarı getirecek" düşünceleri arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,01$). Gelecekte ebelik mesleğini seçmeme durumu ile "ebelik yorucu bir meslektir", "ebelik benim için uygun değil", "ebelik mesleğinin çok fazla sorumluluğu var" ve "ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini düşünmüyorum" düşünceleri arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,01$).

Sonuç: Ebelik mesleğine ilgisi olan, mesleğin kutsal olduğunu düşünen, ebelik için kendisinin yetenekli olduğunu ve mesleğin kendisine başarı getireceğini düşünen öğrencilerin gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmektedir. Ancak mesleğin çok yorucu olduğunu, kendisi için uygun olmadığını ve mesleğin çok fazla sorumluluğu olduğunu düşünenler gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmemektedir. Sonuçlar, kariyer planında kararsız olan ve ebelik mesleğini seçmek istemeyen gençler arasında mesleğin içeriğinin ve avantajlı yönlerinin tanıtılması noktasında dikkat çekici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Eğitim, Meslek, Öğrenciler

ABSTRACT

Aim: In the study, it was aimed to determine the opinions of the young population in the high school period about the choice of profession and the midwifery profession.

Methods: The population of the descriptive study consisted of high school students enrolled in a high school in the central district of a province located in the north of Turkey. In line with the power analysis calculation for the sample size, the research was conducted with 494 volunteer students, taking into account the data losses. The data were collected by the researchers through face-to-face interviews using the "Student Opinion Data Collection Form"

Results: In this study, 39,9% of the students were undecided about their career plans for the future. For midwifery; 70,2% of the participants reported that they were not skilled, 67% reported that they were not interested, 52,6% reported that it was not suitable for them, 42,5% reported that it had too much responsibility, 36% reported that it was too tiring, 58,1% reported that they would not choose midwifery in the future. A significant difference was found between the status of choosing midwifery profession in the future and the thoughts "I am interested in midwifery profession", "midwifery profession is sacred", "I am talented for midwifery profession" and "midwifery profession will bring me success" ($p<0,01$). A significant difference was found between the thoughts of "midwifery is a tiring profession", "midwifery is not suitable for me", "midwifery profession has too much responsibility" and "I do not think that midwifery profession is chosen willingly" and the status of not choosing midwifery profession in the future ($p<0,01$).

Conclusion: Students who are interested in the midwifery profession, who think that the profession is sacred, who think that they are talented for midwifery and who think that the profession will bring success to them are considering to choose the midwifery profession in the future. However, those who think that the profession is very tiring, not suitable for them and the profession has too much responsibility do not think to choose the midwifery profession in the future. The results may be remarkable in terms of introducing the content and advantageous aspects of the profession among young people who are undecided in their career plan and do not want to choose the midwifery profession.

Keywords: Midwifery, Education, Profession, Students

Sorumlu yazar: Selin Nur Altun, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, selinnurcificii@gmail.com
Başvuru/Submitted: 29.12.2023 **Kabul/Accepted:** 25.12.2023

Cite this article as: Ocalan D, Altun SN, *Determination of High School Student's Opinions on Career Choice and Midwifery. J TOGU Heal Sci. 2024;4(1):92-107.*

GİRİŞ

Meslek kavramı, insanlığa faydalı olacak, üretilen bir ürün ya da hizmet karşılığında para kazanılan, planlı bir eğitim süreci içeren, bilgi ve beceriye dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinliklerdir (1). Kişinin bireysel özellikleri, yakın çevre, arkadaşlar, toplumsal bakış açısı, aile yapısı, beklentiler, mesleğe verilen değer, mezuniyet sonrası iş imkânı gibi birçok faktör mesleki seçiminde önemli rol oynamaktadır (2). Bireysel olarak kişinin ilgisi, yetenek ve becerisi, cinsiyeti, başarı algısı, tutum ve önyargıları, deneyimleri, inancı, eğitim düzeyi ve zekâsı gibi faktörler meslek seçimini etkilemektedir (3).

Profesyonellik ve meslek kavramları birbirlerini tamamlamaktadır. Bir mesleğin en önemli karakteristik özelliklerinden birisi uzun eğitim sonucunda kazanılan sistematik bilgilerdir. Mesleği icra etmek için bu sistematik bilgiler ile uğraş verilir. Profesyonelleşme de bir uğraşın kimlik kazanması için yapılan çalışmalardır (4). Bu süreçte birey kendisini profesyonel olarak düşünerek, bu düşünceye yönelik davranışlar ortaya koymaktadır.

Mesleki anlamda profesyonelliğin ilk adımları öğrencilik yıllarında atılmaktadır (5). Gelecek ile ilgili en önemli planlardan birisi olan meslek seçimi, ülkemizde bireyin hızlı değişiklikler yaşadığı ve aidiyet karmaşasının bulunduğu ergenlik dönemine rastlanmaktadır. Bu dönemde özellikle bireyin en iyi yapabileceği faaliyetleri kapsayan, kişisel doyum sağlayacağı bir alana yönelmesi oldukça önemlidir (6). İcra ettiği mesleği severek ve isteyerek seçenlerin, meslek hayatlarında daha mutlu, başarılı ve huzurlu oldukları belirtilmiştir (7,8). Bu nedenle meslek seçiminde önemli bir dönem olan lise yıllarında gençlere meslekler, olumlu rol modeller yakından tanıtılmalı, kişisel yeteneklerini keşfedici uygulamalara fırsat verilerek karar verme sürecinde olan gençler desteklenmelidir (3).

İnsanlık tarihi boyunca var olan, dünyanın en eski mesleklerinden biri olan ebelik, sağlık alanında bilimsel ve teknolojik ilerlemeler ile birlikte gelişen, sanat ve bilim ışığında birleşen, değerlerin ve etik kuralların temelleri üzerine inşa edilmiş profesyonel bir meslektir (9). Ebeler gebelik döneminde, doğum anında ve doğum sonrasında gerekli bakımı veren ve danışmanlık sağlayan, normal doğumları yaptıran, yenidoğana gereken bakımı veren, üreme sağlığı ve cinsel sağlık konusunda sorumlulukları olan ve danışmanlık sağlayan sağlık profesyonelleridir. Bu nedenle ebeler yalnızca doğum, anne ya da bebek ile ilgili değil tüm toplumu kapsayan geniş bir alanda görevli halk sağlığı çalışanlarıdır (10). Ebelerin mesleklerinde örnek rol model olması, mesleğini sahiplenmesi, mesleğe toplumda saygı duyulması, çalışma koşullarının iyileşmesi, kariyer planlama ve kariyerde yükselme seçeneklerinin olması, mesleği isteyerek seçmesi ve severek icra etmesi, mesleğine karşı aldığı

eğitimden dolayı sorumluluk hissetmesi, mesleğine karşı kendini geliştirmeye istekli olması mesleki gelişimin ve ebelerin mesleklerine olan bağlılıklarının bir göstergesidir (11).

Ebelik mesleğinin günümüzdeki vizyonu tedavi eden, koruyan bir profesyonelliktir. Bu vizyonu gerçekleştirecek ve geliştirecek olanlar, gelecekte bu mesleği seçecek bireylerdir. Özellikle toplumsal açıdan bir mesleğe karşı benimsenen tutum ve davranışlar, gelecekte o mesleği tercih edecek gençler tarafından dikkate alınmaktadır (5).

Ülkemizde hemşirelik ve ebelik bölümünde eğitim gören öğrencilerin mesleki görüşlerine yönelik çalışmalar bulunmaktadır (1, 12, 13, 14). Ancak lise dönemindeki öğrencilerin ebelik mesleğine ilişkin düşüncelerinin araştırıldığı çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı lise dönemindeki genç popülasyonun meslek seçimi ve ebelik mesleğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir.

Araştırma Soruları:

- Lise dönemindeki öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörler nelerdir?
- Lise dönemindeki öğrencilerin ebelik mesleğine ilişkin görüşleri nelerdir?

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırma Dizaynı

Bu araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir ile bağlı merkez ilçedeki lisede 25.04.2022- 30.06.2022 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, araştırma tarihleri arasında ilçe merkezindeki çok programlı liseye kayıtlı olan N=581 öğrenci oluşturmuştur. Yapılan araştırmada G*Power 3.1.9.7 programında bulunan etki genişliği sınırları dikkate alınmıştır (15). Araştırma için yapılan G Power analizinde etki genişliği ($d=0,20$) ve çift kuyruklu hipotez yöntemine göre testin gücü Power ($1-\beta$ err prob)=0,98 olarak hesaplanmıştır. Güven aralığı %95 ve hata payı %5 olarak belirlenmiştir. Hesaplama sonucunda örneklem büyüklüğü en az 405 olarak belirlenmiştir. Olası veri kayıpları da düşünülerek 494 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Öğrenci Görüşü Veri Toplama Formu: Verilerin toplanmasında “Öğrenci Görüşü Veri Toplama Formu” kullanılmıştır. Bu form, lise öğrencilerinin ebelik mesleğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda oluşturulmuştur (5, 11, 8). Bu formda, öğrencilerin sosyodemografik bilgilerini (16 soru), gelecekte seçecekleri mesleğe ilişkin görüşlerini (11 soru), seçecekleri mesleği etkileyen faktörleri (10 soru) ve ebelik mesleği hakkında düşüncelerini (36 soru) içeren sorular yer almıştır.

Araştırmanın Uygulanması

Araştırmanın uygulama aşamasında 25.04.2022-30.06.2022 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile 494 öğrenciye araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğrenci Görüşü Veri Toplama Formu” uygulanmıştır. Uygulama öncesinde her sınıfta ilgili öğretmenler gözetiminde öğrencilere gerekli bilgi verilmiştir. Her öğrencinin formu doldurulması ortalama 15- 20 dk arasında sürmüştür.

İstatistiksel Analiz

Araştırma verileri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22 paket programında değerlendirilerek, tanımlayıcı analizler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum, maksimum) yapılmıştır. Verilerin normallik testleri Kolmogorov-Smirnov testi, histogram grafikleri, çarpıklık ve basıklık değerleri ile yapılmıştır. Veriler normal dağılıma uygunluk göstermediğinden nonparametrik testler kullanılmıştır. Kategorik değişkenler arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlılığı için Pearson Chi-Square Test kullanılmıştır. Çalışmada $p<0,05$ anlamlılık sınırı olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan (Tarih: 31.12.2021, Oturum No: 28, Karar No: 28.09) etik kurul izni alınmıştır. Ayrıca T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi kapsamında başvuru yapılarak 10.04.2022 tarihinde gerekli kurum izni alınmıştır. Araştırma grubu reşit olmayan lise öğrencileri olduğundan MEB Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi kapsamında yapılan başvuru içeriğinde ilgili çalışma için ebeveynlerin de onayı alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden ve ebeveynlerinden “Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu” ile yazılı onay alınmıştır. Araştırma Helsinki Deklerasyonu Prensipleri’ne (<http://www.wma.net/en/30publications/10policies/b3/index.html>) uygun olarak yapılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; %66’sının kadın olduğu, %55,1’inin Anadolu lisesi, %38,3’ünün 9. sınıfa devam ettiği, %37,9’unun ailesinde geliri giderinden fazla olduğu, %84,6’sının ailesi ile birlikte yaşadığı, %50,8’inin kardeş sayısının kendisi dahil 3-4 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %48,9’unun ilçe merkezinde yaşadığı, %74,5’inin çekirdek aileye sahip olduğu, ebeveyn eğitiminin en yüksek oranda ilköğretim olup %74,6 saptanmıştır. Öğrencilerin %58,5’inin çevresinde tanıdığı bir sağlık çalışanı olduğunu, %39,9’unun gelecek için kariyer planında kararsız olduğu, %17,4’ünün KPSS sınavına girmek

istediği, %16,2'sini lisans okumak istediği, %14,2'sinin kendi işini yapmak istediği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ileride seçeceği meslek özellikleri incelendiğinde; öğrencilerin %94,1'i "geliri iyi olmalı", %94,1'i "beni mutlu etmeli", %90,9'u "yeteneklerime uygun olmalı", %86,6'sı "iş garantisi olmalı" %85,2'si "saygın olmalı", %78,7'si "çalışma saatleri rahat olmalı" ve %67,8'i "hareketli heyecanlı olmalı" olarak tanımladığı saptanmıştır.

Öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin dağılımı ise, Tablo 1'de verilmiştir. Öğrencilerin %88,5'i meslek seçimlerinde en etkili faktörün kendileri olduğunu belirtirken, %52,6'sı anne ve babalarının, %23,3'ü okul öğretmenlerinin etkili olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler arasında meslek seçimini en az etkileyen faktörün televizyon (%8,1) olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Meslek Seçimlerini Etkileyen Faktörlerin Dağılımı (N=496)

Etkili Faktör	Evvet	Hayır	Kararsız
	n (%)	n (%)	n (%)
Kendim	437 (88,5)	33 (6,7)	24 (4,9)
Anne babam	260 (52,6)	162 (32,8)	72 (14,6)
Okul öğretmen	115 (23,3)	299 (60,5)	80 (16,2)
Okul rehber öğretmen	89 (18,0)	321 (65,0)	84 (17,0)
Dershane öğretmen	45 (9,1)	378 (76,5)	71 (14,4)
Dershane rehber öğretmen	50 (10,1)	377 (76,3)	67 (13,6)
Diğer akrabalarım	59 (11,9)	364 (73,7)	71 (14,4)
Arkadaşlarım	70 (14,2)	357 (72,3)	67 (13,6)
Televizyon	40 (8,1)	398 (80,6)	56 (11,3)
Sosyal medya	79 (16,0)	336 (68,0)	79 (16,0)

Öğrencilerin ebelik mesleği hakkında genel bilgi durumlarının dağılımı Tablo 2'de verilmiştir. Öğrencilerin %67'si ebelik mesleği için üniversite okumak gerekmediğini belirtmiştir. Araştırmada öğrencilerin %69,4'ü ebelerin sadece hastanede çalışmadığını farklı bir kurumda da çalışabildiklerini belirtirken, %73,9'u ebelik ve hemşirelik mesleğinin farklı olduğunu, %69,6'sı ebeliğin doktor yardımcılığı olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların %53,4'ü ebenin kadın doğum uzmanı olduğunu, %69,6'sı ebenin normal doğum yaptırabileceğini, %59,9'u ebenin sadece doğum ile ilgilendiğini, %59,5'i ebelerin de hastanede yönetici olabileceğini, %55,9'u ebelerin sadece nöbet tutarak çalışmadığını ve %6,2'si erkek ebelerin de olabileceğini belirtmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Ebelik Mesleği Hakkında Genel Bilgi Durumlarının Dağılımı (N=496)

Değişkenler	Grup	n	%
Ebelik için üniversite okumak	Evet	163	33,0
	Hayır	331	67,0
Ebe sadece hastanede çalışır	Evet	151	30,6
	Hayır	343	69,4
Ebelik hemşirelik mesleği aynıdır	Evet	129	26,1
	Hayır	365	73,9
Ebelik doktor yardımcılığıdır	Evet	150	30,4
	Hayır	344	69,6
Ebe kadın doğum uzmanıdır	Evet	264	53,4
	Hayır	230	46,6
Ebe normal doğum yaptırabilir	Evet	344	69,6
	Hayır	150	30,4
Ebe sadece doğum ile ilgilenir	Evet	296	59,9
	Hayır	198	40,1
Ebe hastanede yönetici olamaz	Evet	200	40,5
	Hayır	294	59,5
Ebe sadece nöbet tutarak çalışır	Evet	218	44,1
	Hayır	276	55,9
Erkek ebe olabilir	Evet	337	68,2
	Hayır	157	31,8

Katılımcıların ebelik mesleği hakkında pozitif ve negatif düşünceleri Tablo 3’de verilmiştir. Öğrencilerin %62,3’ü ebeliğin toplumda saygınlığı olduğunu, %57,1’i ebe olduğunda insanlara faydalı olacağını, %36,8’i ebelik eğitiminin yaşam kalitesini arttıracığını ifade etmiştir. Ancak katılımcıların %70,2’si ebelik mesleği için yetenekli olmadığını, %68,4’ü ebelik mesleğinin başarı getirmeyeceğini, %67,2’si ebelik bölümünü kazanmak için yeterli eğitimi almadığını, %67’si ebeliğe ilgisinin olmadığını, %49’u ebeliğin kutsal bir meslek olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %58,1’i ileride ebelik mesleğini seçmeyeceğini, %20,9’u ebeliği seçeceğini ve %21,1’i ise bu konuda kararsız olduğunu bildirmiştir (Tablo 3). Katılımcıların %52,6’sı ebeliğin kendisi için uygun olmadığını, %42,5’i nöbet usulü çalışmanın sosyal hayatı etkileyeceğini, %42,5’i ebeliğin çok fazla sorumluluğu olduğunu, %36’sı çok yorucu bir meslek olduğunu beyan etmiştir. Katılımcıların çoğunluğu ebe olursa mesleğini açıklamaktan çekinmeyeceğini (%64,6) ve ebeleri hasta bakıcı olarak görmediğini (%65,8) açıklamıştır. Ancak “kadın doğum doktorları varsa ebelere ihtiyaç yoktur” düşüncesi ile ilgili olarak katılımcıların %49’u “hayır”, %30,2’si “evet ve %20,9’u “kararsız” olarak yanıt vermiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Ebelik Mesleği Hakkında Genel Bilgi Durumlarının Dağılımı (N=496)

Pozitif Düşünce	Evet	Hayır	Kararsız
	n (%)	n (%)	n (%)
Ebeliğin toplumda saygınlığı var	308 (62,3)	94 (19,0)	92 (18,6)
Ebe olursam insanlara faydam dokunur	282 (57,1)	112 (22,7)	100 (20,2)
Ebelik eğitimi yaşam kalitemi artırır	182 (36,8)	167 (33,8)	145 (29,4)
Ebelik gelecekte vazgeçilmez meslek olacak	111 (22,5)	202 (40,9)	181 (36,6)
Ebe olursam gelirim iyi olur	135 (27,3)	183 (37)	176 (35,6)
Ebe olursam iş bulmakta zorlanmam	134 (27,1)	198 (40,1)	162 (32,8)
Ebelik mesleği kutsaldır	139 (28,1)	242 (49,0)	113 (22,9)
Ebelik mesleğine ilgim var	93 (18,8)	331 (67,0)	70 (14,2)
Ebelik mesleği için yetenekli olduğumu düşünüyorum	77 (15,6)	347 (70,2)	70 (14,2)
Ebelik mesleğinin bana başarı getireceğini düşünüyorum	77 (15,6)	338 (68,4)	79 (16,0)
Ebelik bölümünü kazanmak için yeterli eğitimi aldığımı düşünüyorum	77 (15,6)	332 (67,2)	85 (17,2)
İleride ebelik mesleğini seçebilirim	103 (20,9)	287 (58,1)	104 (21,1)
Negatif Düşünce	Evet	Hayır	Kararsız
	n (%)	n (%)	n (%)
Ebelik çok yorucu bir meslektir	178(36,0)	151(30,6)	165(33,4)
Ebelik mesleğinin benim için uygun olmadığını düşünüyorum	260(52,6)	120(24,3)	114(23,1)
Nöbet (vardiya) usulü çalışmak sosyal hayatımı etkiler	210(42,5)	158(32,0)	126(25,5)
Bulaşıcı hastalıklar nedeniyle ebe olmak istemem	163(33,0)	231(46,8)	100(20,2)
Ebe olursam mesleğimi açıklamaktan çekinirim	88(17,8)	319(64,6)	87(17,6)
Ebeleri hasta bakıcı olarak görüyorum	78(15,8)	325(65,8)	91(18,4)
Kadın doğum doktorları varsa ebelere ihtiyaç yoktur	149(30,2)	242(49,0)	103(20,9)
Ebelik mesleğinin çok fazla sorumluluğu var	210(42,1)	166(33,6)	118(23,9)
Ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini düşünmüyorum	137(27,7)	261(52,8)	96(19,4)
Ebelik mesleğini sadece diploma sahibi olabilmek için seçerim	112(22,7)	275(55,7)	107(21,7)

Katılımcıların mesleği seçme durumları ile bazı pozitif düşünceleri karşılaştırılmıştır. Gelecekte ebelik mesleğini seçme durumu ile “ebelik mesleğine ilgim var”, “ebelik mesleği kutsaldır”, “ebelik mesleği için yetenekliyim” ve “ebelik mesleği bana başarı getirecek” düşünceleri arasında anlamlı fark vardır ($p < 0,05$). Bulgulara göre; ebelik mesleğine ilgisi olmayan, mesleğin kutsal olmadığını düşünen, ebelik için kendisinin yetenekli olmadığını ve mesleğin kendisine başarı getirmeyeceğini düşünen öğrencilerin gelecekte ebelik mesleğini seçmeyeceği saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4. Gelecekte Ebelik Mesleğini Seçme Durumu ile Bazı Pozitif Düşüncelerin Karşılaştırılması (N=496)

		Mesleği Seçme Durumu			χ^2	p
Bazı Pozitif Düşünceler	Grup	Evet n(%)	Hayır n(%)	Kararsız n(%)		
Ebelik mesleğine ilgim var	Evet	41(39,0)	30(10,5)	22(5,4)	137,529	0,000
	Hayır	50(48,0)	242(84,0)	39(9,7)		
	Kararsız	12(11,7)	15(5,2)	43(10,6)		
Ebelik mesleği kutsaldır	Evet	43(41,7)	79(27,5)	17(4,2)	40,432	0,000
	Hayır	53(51,5)	145(50,5)	44(10,9)		
	Kararsız	7(6,8)	63(22,0)	43(10,6)		
Ebelik mesleği için yetenekliyim	Evet	37(35,9)	21(7,3)	19(4,7)	117,14	0,000
	Hayır	49(47,6)	250(87,1)	48(14,9)		
	Kararsız	17(16,5)	16(5,6)	37(9,2)		
Ebelik mesleği bana başarı getirecek	Evet	41(39,8)	16(5,6)	20(5,0)	203,109	0,000
	Hayır	46(44,7)	259(90,2)	33(8,2)		
	Kararsız	16(15,5)	12(4,2)	51(12,6)		

Tablo 5’de katılımcıların mesleği seçmeme durumları ile bazı negatif düşünceleri karşılaştırmıştır.

Tablo 5. Gelecekte Ebelik Mesleğini Seçmeme Durumu ile Bazı Negatif Düşüncelerin Karşılaştırılması (N=496)

		Mesleği Seçmeme Durumu			χ^2	p
Negatif Düşünceler	Grup	Evet n(%)	Hayır n(%)	Kararsız n(%)		
Ebelik çok yorucu bir meslektir	Evet	114(47,5)	35(27,1)	29(23,2)	5,746	0,000
	Hayır	59(24,6)	61(47,3)	31(24,8)		
	Kararsız	67(27,9)	33(25,6)	65(52,0)		
Ebelik benim için uygun değil	Evet	176(73,3)	41(31,8)	43(34,4)	128,279	0,000
	Hayır	33(13,8)	64(49,6)	23(18,4)		
	Kararsız	31(12,9)	24(18,6)	59(47,2)		
Ebelik mesleğinin çok fazla sorumluluğu var	Evet	122(50,8)	46(35,7)	42(33,6)	66,589	0,000
	Hayır	73(30,4)	68(52,7)	25(20,0)		
	Kararsız	45(18,8)	15(11,6)	58(46,4)		
Ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini düşünmüyorum	Evet	90(37,5)	26(20,2)	21(16,8)	70,373	0,000
	Hayır	115(47,9)	93(72,1)	53(42,4)		
	Kararsız	35(14,6)	10(7,8)	51(40,8)		

χ^2 : Pearson Chi-Square Testi

Gelecekte ebelik mesleğini seçmeme durumu ile “ebelik çok yorucu bir meslektir”, “ebelik benim için uygun değil”, “ebelik mesleğinin çok fazla sorumluluğu var” ve “ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini düşünmüyorum” düşünceleri arasında anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Ayrıca ebelik mesleğinin çok yorucu olduğunu, ebeliğin kendisi için uygun olmadığını ve mesleğin çok fazla sorumluluğu olduğunu düşünen öğrencilerin gelecekte ebelik mesleğini seçmeyeceği belirlenmiştir (Tablo 5). Gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin çoğunluğu “ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini düşünmüyorum” görüşüne “hayır” cevabını vermiştir. Gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin çoğunluğu ebelik mesleğinin isteyerek seçildiğini ifade etmiştir (Tablo 5).

TARTIŞMA

Bu araştırmada lise dönemindeki genç popülasyonun meslek seçimi ve ebelik mesleğine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Ebelik mesleğine ilgisi olan, mesleğin kutsal olduğunu düşünen, ebelik için kendisinin yetenekli olduğunu ve mesleğin kendisine başarı getireceğini düşünen öğrencilerin gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmektedir. Ancak mesleğin çok yorucu olduğunu, kendisi için uygun olmadığını ve mesleğin çok fazla sorumluluğu olduğunu düşünenler gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmemektedir.

Araştırmada öğrencilerin %58,5’inin çevresinde tanıdığı bir sağlık çalışanı olduğu, %39,9’unun ise, gelecek için kariyer planında kararsız olduğu belirlenmiştir. Polat ve arkadaşları (2021) ise, lise öğrencilerinin yarısından fazlasının meslek kararı verme yetkinliğinin yüksek düzeyde olduğunu ancak öğrencilerin %27’sinde kariyer kaygısının yüksek düzeyde olduğunu bildirmiştir (19). Sonuçların farklılığı örneklemin bölgesel farklılığından kaynaklanabilir. Ayrıca çalışılan örneklemin adölesan grup olduğu dikkate alındığında gençlerin kariyer planında kararsız olması ya da araştırma sonuçların farklılık göstermesi beklendik bir durumdur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin gelecekte seçeceği meslek özellikleri incelendiğinde; öğrencilerin büyük çoğunluğu sırasıyla “geliri iyi olmalı” (%94,1), “beni mutlu etmeli” (%92,1), “yeteneklerime uygun olmalı” (%90,9), “iş garantisi olmalı” (%86,6), “saygın olmalı” (%85,2), “çalışma saatleri rahat olmalı” (%78,7) ve “hareketli heyecanlı olmalı” (%67,8) olarak tanımlamıştır. Atlı ve Gür (2019) çalışmasında lise öğrencilerinin ideal bir meslekte aradıkları en önemli özellikler “iyi gelirinin olması”, “mutluluk getirmesi”, “kolay olması” ve “hareketli ve heyecanlı olması” olarak sıralamıştır (20). Eremi ve Okwulehie (2018)’de gençlerin meslek seçiminde “para kazanma” ve “iş bulma garantisi” gibi ekonomik nedenlerin öncelikli olduğunu

belirtmiştir (21). Araştırma sonuçları literatür bilgilerine benzer niteliktedir. Gençlerin geleceğe ilişkin meslek seçimlerinde ortak önceliklerin ekonomik kaygılar, iş ya da iş bulma garantisi olduğu, iş tatmini ve konforunun da ideal meslek özelliklerinden olduğu görülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörler incelendiğinde; sırasıyla öğrencilerin %88,5'i meslek seçimlerinde en etkili faktörün kendileri olduğunu belirtirken, %52,6'sı anne ve babalarının, %23,3'ü okul öğretmenlerinin etkili olduğunu belirtmiştir (Tablo 1). Benzer şekilde Atlı ve Gür (2019) çalışmasında öğrencilerin meslek seçimlerinde en güçlü belirleyiciler sırasıyla “kendileri”, “anne-babaları”, “okuldaki öğretmenler” ve “okuldaki rehber öğretmenler” olarak bildirmiştir (20). Turan ve Kayıkçı (2019) çalışmasında farklı olarak, öğrencilerin tercihlerin birinci sırasında aileleri, ikinci sırasında kendileri, üçüncü sırasında ise yakın çevrelerinin (komşu, akraba) rol aldığı görülmüştür (22).

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun meslek seçimlerinde ilk sırada kendilerinin etkili olması, genç bireylerin yaşamlarına dair sorumluluk ve risk almaları, otonomi geliştirmeleri açısından önemli bir gösterge olarak düşünülmektedir.

Araştırmada ebelik mesleği hakkında bilgiler incelendiğinde; öğrencilerin %67'si ebelik için üniversite okumak gerekmediğini ifade etmiştir. Atasoy ve Ermin (2016) çalışmasında öğrencilerin çoğunluğu ebelik ve hemşirelik bölümü için 4 yıllık bir eğitime gerek olmadığını belirtmiştir (12). Çalbayram ve Gönenç (2016) lise öğrencileri ile yaptığı çalışmada öğrencilerin %57,1'inin ebelik mesleğine dair bilgisi olmadığını bildirmiştir (23). Demir ve Taşpınar (2021) çalışmasında toplumun %73,5'inin ebe ve hemşireyi aynı olarak nitelendirdiği saptanmıştır (2). Literatür ile benzer sonuçlarımız; toplumun bir temsili olan öğrencilerin, aslında kadim bir meslek olan ebelik hakkında bilgisinin eksikliği ortaya koymaktadır. Araştırmamızda gençlerin çoğunluğunun ebelik mesleği için halen lisans eğitiminin zorunlu olduğunu bilmemesi, meslek imajı ve profesyonelliği açısından oldukça düşündürücüdür.

Bu araştırmada öğrencilerin %69,4'ü ebelerin sadece hastanede çalışmadığını farklı bir kurumda da çalışabildiklerini belirtirken, %73,9'u ebelik ve hemşirelik mesleğinin farklı olduğunu ifade etmiştir. Diğer çalışma sonuçları ile kıyaslandığında, bu araştırmaya katılan öğrencilerin ebelik eğitimi açısından benzer şekilde bilgilerinin yetersiz olduğu, ancak diğer çalışma sonuçlarına göre ebelik ve hemşirelik mesleğinin farkı konusunda daha fazla doğru bilgiye sahip olduğu söylenebilir. Çalışmada katılımcıların %69,6'sı ebenin normal doğum yapabileceğini, %59,9'u ebenin sadece doğum ile ilgilendiğini bildirmiştir (Tablo 2). Demir ve Taşpınar (2021) yaptıkları çalışmada ise, öğrencilerin %80,2'si ebeyi sadece normal doğum yaptıran kişi olarak tanımlamıştır (2). Katılımcıların %69,6'sı ebeliğin doktor yardımcılığı

olmadığını, %53,4'ü ebenin kadın doğum uzmanı olduğunu bildirmiştir (Tablo 2). Bu sonuçlardan farklı olarak Atasoy ve Ermin (2016) çalışmasında ebelik ve hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin % 51,5'i ebe ve hemşireyi hekim yardımcısı olarak belirtmiştir (12). Yunanistan'da öğrenci hemşireler üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların çoğunluğu hemşireleri doktorun sağ kolu olarak nitelendirmiştir (24). Araştırmamızda katılımcıların çoğunluğunun ebelik ve hemşirelik mesleklerinin farklı olduğunu düşünmesi, ebenin doktor yardımcısı olmadığını bildirmesi, mesleki rol açısından olumlu bir tablodur. Literatür bilgilerinden farklı olarak bu çalışmada öğrencilerin çoğunluğu ebeliği ayrı bir meslek olarak değerlendirmiş, ebeliğin doktor yardımcılığı olmadığını beyan ederek mesleki farkındalıklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmada öğrencilerin %68,2'si erkek ebe olabileceğini belirtmiştir (Tablo 2). Mete ve arkadaşları (2019) çalışmasında öğrencilerin %33,8'inin ebelikte erkeklerin olmasına gerek olmadığı cevabını verdiği saptanmıştır (25). Lisedeki erkek öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada katılımcıların %72,4'ü erkeklerin ebe olabileceğini ifade etmiştir. Fakat buna rağmen öğrencilerin %83,7'si ebe olmak istemediğini belirtmiştir (23). Bu sonuçların toplumda ebeliğin genellikle kadına atfedilen, kadına özgü bir meslek olduğuna ilişkin var olan bakış açısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca ebelik lisans eğitimi için bölümlere erkek öğrenci alınmaması erkek ebe imajının toplumda tam olarak yerleşmediğinin göstergesidir.

Araştırmada öğrencilerin %62,3'ü ebeliğin toplumda saygınlığı olduğunu, %57,1'i ebe olduğunda insanlara faydalı olacağını, %36,8'i ebelik eğitiminin yaşam kalitesini arttıracığını ifade etmiştir (Tablo 3). Benzer şekilde Atasoy ve Ermin (2016) çalışmasında öğrencilerin %58,5'i ebelik ve hemşirelik mesleğine toplumun değer verdiğini ve saygın bir meslek olarak gördüğü belirtirken, Demir ve Taşpınar (2021) çalışmasında öğrencilerin %81,5'i ebeliği kutsal bir meslek olarak nitelendirmiştir (12, 2). Bu çalışmada öğrencilerin %28,1'i ebeliğin kutsal bir meslek olduğunu, %49'u kutsal olmadığını ve %22,9'u bu konuda kararsız olduğunu belirtmiştir. Ebelik mesleğinin saygınlığı ve kutsallığı bağlamında araştırma sonuçları literatür bilgileriyle farklılık göstermektedir. Bu farklılığın, literatür bilgilerinin büyük çoğunluğunda ebelik ya da hemşirelik eğitimi alan öğrencilerin görüşlerine yer verilmesi ve bu araştırmada çalışılan örneklemin lise dönemindeki adölesanlar olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcıların %70,2'si ebelik mesleği için yetenekli olmadığını, %68,4'ü ebelik mesleğinin başarı getirmeyeceğini, %67,2'si ebelik bölümünü kazanmak için yeterli eğitimi almadığını ve %67'si ebeliğe ilgisinin olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %58,1'i gelecekte ebelik mesleğini seçmeyeceğini, %20,9'u ebeliği seçeceğini ve %21,1'i ise bu konuda kararsız olduğunu bildirmiştir (Tablo 3). Avustralya'da lise öğrencileri ile yapılan bir çalışmada

katılımcıların %42,2'sinin hemşirelik, %29,5'inin ebelik alanında kariyer yapmak istediği, okulda kariyer seçimi için öğrencilerin %68'ine ebelik ve hemşirelik önerildiği bildirilmiştir. Lise öğrencilerinin gelecekte ebelik ve hemşirelik mesleğini tercih etme nedenleri sırasıyla; “insanlara yardım etmek”, “hemşirelik ve ebeliğe ilgisi olmak”, “ödüllendirici, iyi bir kariyer sahibi olmak”, “hassas ve yardıma ihtiyacı olan insanlarla birlikte olmak” olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin bu meslekleri seçmemelerinin en temel nedeni ise, hemşirelik ve ebelik alanına ilgilerinin olmaması olarak açıklanmıştır (26). Özcan ve ark (2012) ebelik öğrencilerinde yaptığı araştırmada katılımcıların ebeliği tercih etme nedenleri sırasıyla; mesleğe olan sevgisi (%33,9), iş bulma olasılığının yüksek olması (%30,7), üniversiteye giriş sınavından alınan puanlar (%19,8), insanlara yardım etme arzusu (%9,4) ve aile üyelerini memnun etmek (%6,2) olarak rapor edilmiştir (27). Atasoy ve Ermin (2016) çalışmasında öğrencilerin %88'i, Özpancar ve ark (2008) çalışmasında %50,7'si iş bulma güvencesi ya da iş garantisi nedeniyle ebelik ve hemşirelik bölümlerini tercih etmiştir (12, 28). Yine Atasoy ve Ermin (2016) çalışmasında hemşirelik ve ebelik mesleğine ilişkin öğrencilerin %73'si çalışma saatlerinin düzensiz olduğunu, %6,4'ü görev, yetki ve sorumlulukların belirli olduğunu belirtmiştir (12). Bu araştırmada katılımcıların %52,6'sı ebeliğin kendisi için uygun olmadığını, %42,5'i nöbet usulü çalışmanın sosyal hayatı etkileyeceğini, %42,5'i ebeliğin çok fazla sorumluluğu olduğunu, %36'sı çok yorucu bir meslek olduğunu ifade etmiştir (Tablo 5). Bu görüşler göz önünde bulundurulduğunda, katılımcıların yarısından fazlasının gelecekte ebelik mesleğini seçmeyeceğini açıklaması olağan bir sonuçtur.

Genç öğrencilerin lisans ebelik programını seçme motivasyonlarını araştıran nitel bir çalışma sonucuna göre, doğum eyleminde ebeğin olumlu ve destekleyici rolü genç öğrencilerin ebelle ilgili beğenilerini ve ebelik eğitimi alma isteklerini arttırmıştır. Bazı genç öğrenciler ebelik programını “bebek sevgisi” nedeniyle seçerken, diğerleri kariyer seçimlerinde daha pragmatik bir şekilde “bekle ve gör” yaklaşımını benimsemiştir. Bununla birlikte birçok genç öğrenci, hemşire değil ebe olmak istediğini belirterek ebelik ve hemşirelik mesleğini açıkça birbirinden ayırmıştır (29). Gençlerin geleceğe yönelik kariyer planlarında ve meslek seçimlerinde birçok farklı değişkenin etkili olduğu görülmektedir. Ebellek ve hemşirelik ile ilgili olumlu ya da olumsuz düşünceler, kişisel beklentiler, aile ve yakın çevrenin beklentileri, sosyoekonomik kaygılar, hem kişisel hem de toplumsal boyutta mesleğin imajı oldukça önemli belirleyicilerdir (30,31, 32).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmada öğrencilerinin meslek seçiminde en etkili faktörün kendi kararları olduğu ancak yaklaşık yarısının kariyer planında kararsız olduğu ve ebelik mesleğine ilişkin bilgilerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının ebeliğin toplumda saygınlığı olduğunu düşündüğü halde, ebelik mesleğine ilgilerinin olmadığı ve gelecekte ebelik mesleğini seçmeyecekleri belirlenmiştir. Ebelik mesleğine ilgisi olan, mesleğin kutsal olduğunu düşünen, ebelik için kendisinin yetenekli olduğunu ve mesleğin kendisine başarı getireceğini düşünen öğrencilerin gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmektedir. Ancak mesleğin çok yorucu olduğunu, kendisi için uygun olmadığını ve mesleğin çok fazla sorumluluğu olduğunu düşünenler gelecekte ebelik mesleğini seçmeyi düşünmemektedir. Gençlerin geleceğe ilişkin meslek seçimlerinde ortak önceliklerin ekonomik kaygılar, iş ya da iş bulma garantisi olduğu, iş tatmini ve konforunun da ideal meslek özelliklerinden olduğu görülmektedir.

Gençlerin çoğunluğunun ebelik ve hemşirelik mesleklerinin farklı olduğunu düşünmesi, ebeğin doktor yardımcısı olmadığını bildirmesi, mesleki rol açısından önemli bir farkındalıktır. Ancak ebelik mesleği için halen lisans eğitiminin zorunlu olduğunun bilinmemesi, meslek imajı ve profesyonelliği açısından oldukça düşündürücüdür

Gençlerin mutlu ve başarılı olabilmesi için, bilgi ve becerilerine yönelik en uygun olan doğru mesleği seçmeleri çok önemlidir. Üniversite aday öğrencilere ebelik mesleğinin tanıtımı, ebeliği bilerek ve isteyerek tercih edebilecekleri eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin sunulması için rol model olacak meslek profesyonellerinin rehberliği gerekmektedir. Ebelik eğitimi veren kurumlar gençlere tanıtılmalı ve liseli gençlerin kariyer planları desteklenmelidir. Meslek profesyonellerince ebeliğin genç nesillere tanıtımı, ebeliğin kutsallığı ve saygınlığı bağlamında farkındalığın artırılması, ebeliği gençler için daha dikkat çekici bir meslek haline dönüştürebilir.

Teşekkür; Araştırmada yer alan tüm öğrencilere ve katılım için onay veren ebeveynlere teşekkür ediyoruz.

Finansman; Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Çıkar Çatışması; Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırma süresince herhangi bir kişi veya kurumdan destek alınmamıştır.

Etik Onay; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (Tarih: 31.12.2021, Oturum No: 28, Karar No: 28.09) etik kurul izni alınmıştır. Ayrıca T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi kapsamında başvuru yapılarak gerekli kurum izni

alınmıştır. Araştırma grubu reşit olmayan lise öğrencileri olduğundan MEB Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi kapsamında yapılan başvuru içeriğinde ilgili çalışma için ebeveynlerin de onayı alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden ve ebeveynlerinden “Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu” ile yazılı onay alınmıştır.

Aydınlatılmış Onam: Araştırmanın her bir adımı Helsinki Deklarasyonu Prensipleri’ ne uygun şekilde yürütülmüş olup, gönüllü katılan her bir öğrenciye araştırma hakkında yeterli açıklama yapılarak Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam alınmıştır.

Yazar Katkıları: DÖ, SNA: Fikir, Tasarım, DÖ, SNA: Literatür taraması, DÖ ve SNA: Verilerin toplanması ve/veya işleme, DÖ ve SNA: İstatistiksel analiz ve/veya yorum, DÖ ve SNA: Makale yazımı, DÖ: Eleştirel, DÖ, SNA.

KAYNAKÇA

1. Güner, S. Ebelik Bölümü Öğretim üyelerinin bakış açısından Türkiye’de Ebelik Mesleğinin Profesyonelleşme Sürecindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri. (Master's Thesis). Mersin: Mersin Üniversitesi; 2012.
2. Demir R, Taşpınar A. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Ebelik Mesleğine Bakış Açılı ve Gelecekte Beklentileri. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi; (2021). 5(3):446-78.
3. Ay, Fatma, Keçe, M., İnci İ, Alkan, N., Acar, G. Ebelik Öğrencilerinin Meslek Algıları Ve Kariyer Planlarını Etkileyen Faktörler. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi. 2018; 7(2), 74-82.
4. Yazıcı AŞ, Akyol B. Okul Müdürlerinin Mesleki Profesyonellik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi. 2021; 12(4):89-105.
5. Meydan ŞD, Kaya N. Ebelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinin Geliştirilmesi. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi. 2018; 5(2):129-38. doi:10.17681/hsp.350549
6. Bilgehan T, İnkaya Bahar. Mezuniyete ramak kala hemşirelik öğrencilerinin mesleki algıları: Nitel bir çalışma. Sağlık Akademisyenleri Dergisi. 2021; 8.2: 90-96.
7. Pekince H, Aslan H. Determining the Work-Related Strain Levels of Nurses and Influencing Factors Corresponding Author. International Journal of Caring Sciences; 2020. 13(1):135-42.
8. Uzun C ve ark. Hemşirelik Öğrencilerinin Yardımseverlik Algılarının Belirlenmesi. Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi; 2021. 1(1):16-26.
9. Yücel U ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Meslek İle İlgili Görüşlerinin ve Mezuniyet Sonrası Çalışmak İstedikleri Kurumların Değerlendirilmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2017; 6(4):69-76.
10. Özcan H ve ark. Sağlık Bilimleri Fakültesinde Okuyan Öğrencilerin Ebelik Mesleğine İlişkin Görüşleri. Medical Sciences. 2019; 14(4):214-20.
11. Gümüşdaş M, Lazoğlu M, Apay S.. X ve Y Kuşağındaki Ebelerin Mesleki Bağlılıklarının Karşılaştırılması. Sağlık ve Hemşirelik Yönetim Dergisi. 2021, 8.1: 77-85.
12. Atasoy I, Ermin, C. Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Mesleklerine Bakış Açısının İncelenmesi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2016; 6(2), 83-91.
13. Ocağcı AF, Bilgin Z. Ebelik Öğrencilerinde Mesleki Gütülenme. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi; 2011. 14(3), 40-46.
14. Dinç A ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Mesleki Tercih Hakkında Düşünceleri. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2017; 2(2):15-23.
15. Faul F et al. G*Power 3: A Flexible Statistical Power Analysis Program for The Social, Behavioral, and Biomedical Sciences. Behavior Research Methods. 2007; 39(2):175-191
16. Akça E, Gökyıldız Sürücü Ş., Akbaş M, Şenoğlu, A. Ebelik Öğrencilerinin Sosyal Zeka Düzeyleri İle Meslek Algıları Arasındaki İlişki. Çukurova Medical Journal. 2019; 44(2).
17. Aktürk, S. O., Kızılkaya, T., Çelik, M., & Yılmaz, T. Professional Belonging Levels of Midwifery Department Final-Year Students and Affecting Factors: A Cross-Sectional Study. J. Midwifery Health Sci. 2021; 4,23-33.
18. Deringöl Y. Teaching Motivation and Teaching Profession Attitude: The Case of Preservice form Teachers. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2020; 22.2: 295-310.
19. Polat M ve ark. Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi. 2021; 39:24-33.
20. Atlı A, Gür, S. H. Lise öğrencilerinin meslek tercihleri ve bu tercihlerine etki eden faktörler. Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi. 2019; 2(1), 32-53.
21. Eremie MD, Okwulehie C. Factors Affecting Career Choice among Senior Secondary School Students in Obio/Akpor Local Government Area of Rivers State: (Implication for Counselling). International Journal of Innovative Education Research. 2018; 6(2):27-39.
24. Turan Ü, Kayıkçı K. Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Meslek Seçiminde Okul Rehberlik Hizmetlerinin Rolü. E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi; 2019. 10(1):15-33.
25. Çalbayram, NÇ. Meslek Tercihini Yapacak Erkek Öğrencilerin Ebelik Hakkındaki Görüşleri. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi. 2017; 26(1), 32-36.

26. Sapountzi-Krepia D et al. How Greek Nurses and Nursing Students Define Nursing: A Qualitative Content Analysis. *Health Science Journal*; 2009. 3: 2-9.
27. Mete A, et al. Ebelikte Erkekler: Ebelik Öğrencilerinin Görüşleri Male in Midwifery: Opinions of Midwifery Students. 2019; 6(2): 266-74.
28. Raymond A et al. Influence of Perceptions and Stereotypes of the Nursing Role on Career Choice in Secondary Students: A Regional Perspective. *Nurse Education Today*. 2018; 62:150-7.
29. Özcan M ve ark. Personal and Professional Values Grading Among Midwifery Students. *Nursing Ethics*; 2012. 19(3):399-407
30. Özpancar N ve ark. Hemşirelik Mesleğinin Toplumdaki İmajının Belirlenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*; 2014. 21(3):147-53.
31. Cullen D et al. Young Student's Motivations to Choose an Undergraduate Midwifery Program. *Women and Birth*. 2016; 29(3):234-9.
32. Çingöl N ve ark. Hemşirelik Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*. 2020; 2(1):17-26
33. Hickey N, Sumsion J, Harrison L. Why nursing? Applying a Socio-Ecological Framework to Study Career Choices of Double Degree Nursing Students and Graduates. *Journal of Advanced Nursing*. 2013; 69.8: 1714-1724.
34. Mehar, R, Kaur Av. Career Choice Preferences among Rural and Urban Adolescents in Relation to their Intelligence. *Educational Quest-An International Journal of Education and Applied Social Sciences*. 2015; 6.3: 197-205.